

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نیاشد تن من مباد بدین بوم ویر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

تیمورشاه تیموری

شهرک زیزن

۳۰ اگست ۲۰۱۵

در باره "استادی ادب دری"

از تاریخ ۱۷ ماه اگست سال جاری الی ۲۹ این ماه که در شرف ختم است نوشته هائی در پورتال وزین افغان جرمن به نشر رسیده که همه از اعطای لقب "استاد ادب دری" به دو خانم فرهیخته و شاعره های توانا و نام آور حکایت دارد. من هم به حیث یکی از دری زبانان مملکت که زبان مادریم دری میباشد، خواستم نظر خود را در باره بنویسم. اما قبل از شروع اذعان میدارم که آنچه مینویسم با بیطرفی کامل عاری از مرتبط بودن، حسادت، تعصب و کدام مقصد دیگر است. و باری غرض روشن شدن بهتر قضیه خلص تحریری تمام حضراتی را که درین موضوع سهم گرفته اند با نکات برجسته شان متذکر میشوم :

به تاریخ ۱۷.۰۸ جناب داکتر سید خلیل الله هاشمیان مینویسند که در ماه مارچ سال جاری به استقبال از روز بین المللی زن یک نقد ادبی بالای دو شاعره نامدار خانم صالحه و اهب و اصل و خانم شیما غفوری در ۱۲ صفحه تقدیم نموده بودم، که عنوان آن پیشنهاد اعطای لقب "استاد ادب دری" به آن دو خانم شاعر بود. اشعار این دو را که به اساس علم بدیع و بیان تحت مطالعه قرار دادم از صالحه و اصل ۳۸ نمونه و از شیما غفوری ۲۰ نمونه میباشد که در اشعار صالحه و اصل ۱۵ صنائع ادبی و در اشعار شیما غفوری ۸ صنعت به مشاهده رسیده است. و بعداً نمونه هائی از غزلهای هردو شاعره را تحریر و نقد کرده اند. و اضافه کرده اند که هرکدام شان تحصیلات عالی را به سویه مافوق لیسانس تکمیل کرده اند و آثار متعدد هرکدام شان در میدیاها به نشر رسیده. بناءً لقب پرافتخار "استاد ادب دری" به هردو شاعر نامدار تیریک باد.

به تاریخ ۱۸.۰۸ جناب قیس کبیر مینویسند :

ما نخستین نسلی هستیم که همه روزه با کمپیوتر در تماس بوده همه گونه جستجوی معلوماتی و غیره را از طریق تکنالوجی مدرن امروزی در دسترس داریم. حضور یک زبان در دنیای دیجیتال اهمیت فوق العاده را دارا میباشد. هرچند بنده از جمله اشخاص صاحب نظری که داکتر صاحب هاشمیان در لست پیشنهاد لقب استاد دری به دو خانم افغان درج نموده اند شامل نیستم و خودم را درین حد نمی بینم که ابراز نظر کنم، اما از اشتراک خانم صالحه و اهب در مقاله هائی که در مورد تکنالوجی "مثلث وحدت" به اتفاق هم نشر مینمودند بیاناتی فرموده و استعداد آن خانم را قابل تقدیر و تمجید

دانسته. درباره خانم شیما غفوری نوشته است از ورای چند صحبت تلفونی که با او داشته ام ایشان هم در یک موازی با ما هم‌نوا هستند و بعداً در باره تدوین قاموسنامه دری مفصلاً صحبت نموده اند اما درباره اعطای لقب "استادی دری" از تائید و عدم تائید شان چیزی فهمیده نشد.

به تاریخ 20.08 جناب ملک الشعراء استاد محمد نسیم اسیر مینویسند :

بعد از کودتای بدفرجام هفت ثور مردم شریف افغانستان در سه بعد شروع به مبارزه کردند. تعدادی با قدم در میدان جنگ، بخشی با قلم در راه مطبوعات و گروهی با کرم و کمک مالی برای مجاهدین راه حق. در ساحة مطبوعات که درین ساحة قلم ها بران تر شد و استعدادهای خوب نمایان گردید. دانشمند ممتاز سید خلیل الله هاشمیان که از نخبگان ادب هستند و تعداد کثیری را در پوهنتون کابل آموزش فرهنگی داده اند، ضمناً از استعدادهای خوب ادبی هم قدردانی کرده اند کوشیده اند استعدادهای خاموش را هم شناسائی، تشویق، ترغیب درخور شأن شان بنمایند به سلسله این قدردانیها طی نوشته ای مفصل و مستدل تصمیم گرفته اند دو شاعر و نویسنده های پرکار و با درایت محترمه صالحه وهاب واصل و خانم شیما غفوری را به لقب استادی ملقب و در ضمن جویای نظر این هیچمدان گردیده اند. چون اشعار هردو شاعر را موشگافانه تحلیل کرده اند و من نیز یکی از اشعار پر محتوای خانم وهاب را با اشتیاق تخمیس نموده ام و به استعداد سرشار خانم غفوری هم کلمه تائید میگذارم. من نیز از نوشته مفصل و مستدل استاد هاشمیان هردو خانم متذکره را شایسته این مقام میدانم.

باز هم به تاریخ 20.08 جناب عبدالتواب وهاب مینویسند :

استاد محترم جناب هاشمیان را سلام، پیشنهاد شما را درباره اعطای لقب "استادی ادب دری" برای دو خانم مطالعه نمودم. با خانم غفوری شناختی ندارم اما با خانم وهاب واصل شاعر و نقاش توانا از مدت چهار سال به این طرف همکاری ادبی و هنری دارم و ثمره آن هشت جلد کتاب (تک بیت های رنگین واهب) که اسم شعری خانم وهاب است میباشد کار میناتوری و هنری بنده در ضمن پوش های کتاب غزلیات و غیره دیزاین گردیده است. خانم وهاب ازین هیچمدان تقاضا نموده بودند که برای مجمع دوم شعری شان "صفای دل" تقریظی بنویسم و من نوشتم.

به تاریخ 21.8 استاد رشید بینش چنین مینویسند :

چندی قبل استاد تواب وهاب مجموعه شعری صالحه وهاب را بغرض تقریظ بمن دادند. اولین این تقریظ از طرف داکتر اسدالله شعور بچاپ رسیده . یک هفته اشعارش را از صبح تا شام مطالعه نمودم. پختگی و متانت را در اشعارشان یافتم یک سخنگوی توانا و یک شاعر بی همتا گفته شده میتواند. اشعارش بسرزمین ایران و تاجکستان پخش گردیده و از شاعرانی نیست که معنی را فدای قافیه کند. و در اخیر چهار مصرع را از یک غزل شان به صفت مشت نمونه خروار ذکر کرده اند.

به تاریخ 23.08 جناب حسین آقا ریاض مینویسند:

وقتی می بینم این زیبا پرستان از صلح، آزادی، کرامت انسانی و بخصوص از حق طبقه زن دفاع مینمایند، سر تعظیم در مقابل شان خم مینمایم. اگرچه من زبان شناس، شاعر و یا نویسنده نیستم اما از نو جوانی تا ایندم یکی از عاشقان شعر و ادب میباشم. خانم صالحه وهاب سرپرست مجله وزین بانوان، ریاست اتحادیه زنان را دارا بوده و هفده اثر ادبی او اعم از غزلیات، تک بیت های رنگین با نقاشی های فنی جالب و زیبا به چاپ رسیده اشعار او چند بعدی است از قبیل غزلیات، اشعار نیمائی، قصیده، حماسی و عاشقانه. و در اخیر چند نمونه از اشعار شان را تحریر نموده اند.

یه تاریخ 24.08 جناب محبوب الله محبوب از اشعار خانم وهاب واصل توصیف بعمل آورده مینگارد:

اشعار مرقومه اش از نظر مفهوم، پختگی و متانت بسیار والا بوده و بدل چنگ میزند چند غزل عشقی شان را طور نمونه تحریر و از پنج مجموعه شعری شان یاد آوری میکند. او مینویسد که با خانم صالحه وهاب مراد داشته چند غزل شانرا در قالب کمپوز ها جاداده و با آواز خوانده است.

به تاریخ 25.08 جناب عبدالعلی نور احراری :

میفرمایند که دو سال از شعر گفتن شان میشود. چند فرد در باره اشعار خانم صالحه وهاب و چند فرد در باره اشعار خانم شیمیا غفوری سروده او را پوهندوی خطاب و لقب مورد نظر را به هردوی شان تبریک گفته.

به تاریخ 26.08 داکتر اسد الله شعور :

ایشان تقریظی بر مروارید گمشده نخستین مجموعه سروده های خانم صالحه وهاب "واهب" نگاشته و علاوه میکند که خانم وهاب تا مقطع فوق لیسانس در رشته مارکیٹنگ و تجارت در اقتصاد درس خوانده و در کشور هالیند رشته نرسنگ را انتخاب نموده علاقه به خواندن اشعار متقدمین او را به مطالعه ادبیات کلاسیک منہمک ساخته و سعی این سخنور برای یافتن راه و روش تازه و سبک آفرینی نیز با موفقیت به پیش میرود. و در اخیر غزل های "زالال آرا"، "ژرفای عشق"، "شکست عقل" شان را تحریر و در توصیف غزل مروارید گمشده شان این چند مصرع را نگاشته اند: سرگشته و سرگردان و منگم بی تو *** بی روح و سردم و چوسنگم بی تو *** آوای خوشست اگر بگویم نرسد *** خاکستری در کنار گنگم بی تو .

به تاریخ 27.08 جناب محمد اعظم سیستانی بعد از ادای سلام و احترام به داکتر صاحب هاشمیان، توصیف زیادی از اشعار خانم وهاب نموده و خانم شیمیا غفوری را مدافع حقوق زنها و هردو خانم را مستحق مکافات و قدر چدانی به القاب از قبیل فخرالشعرا و ملک الشعرا دانسته و در اخیر گفته داکتر هاشمیان را طور ضمنی تائید کرده.

برای این تمام گفته ها و لب و لباب آنها را از سر تا به آخر ذکر کردم تا تمام آنچه درین باره به قید قلم آورده شده یک بار دیگر در تحت نظر خوانندگان و نویسندگان محترم مرور نماید و آنچه گفته شده در نظر شان روشن بماند و بدانند که آنچه سراسر گفته شده بدون از توصیف هائی از دو شاعر مورد نظر یکی بیشتر و دیگری کمتر چیزی نیست و آنچه در باره ضلع مقابل قضیه که چگونگی و صفات "استاد ادب دری" است هیچ گفته نشده. استاد بودن در ادب دری و یا هر رشته دیگر چه شرائط و اوصافی را ایجاب میکند؟ شخصی که در ادب دری به نام استاد نامزد میشود باید در صرف و نحو زبان احاطه کامل داشته و تالیفاتی در مورد داشته باشد. به تمام سوانح شعرای گذشته و حال معلومات داشته به آثار شان آشنا و تالیفاتی داشته باشد. به تمام قالب اشعار دسترسی داشته اشعاری سروده و ابتکاراتی داشته باشد. تاریخ ادبیات افغانستان را کاملاً بداند و دران آثاری داشته باشد.

ادبیات کهن ما مراحل مختلفی را گذشتانده دوران درخشان ادبیات دوره غزنویان، موجودیت استادانی مانند فردوسی و رودکی، شاعران دوره تیموری و مغولیان هندی صائب تبریزی، کلیم همدانی، اقبال لاهوری محمود طرزی، و شاعران متأخر از قبیل مستغنی، قاری عبدالله، صوفی عبدالحق بیتاب، استاد خلیلی همه استاد بودند اما لقب "استاد ادب" را هیچ کدام اتخاذ نکردند و نه دیگران هیچ یک آنها را به این لقب بزرگ یاد نکرد. وقتی ما میگوئیم استاد ادب کلمه ادب وسیع و

عام است و تمام کسانی را که شامل همان زبان است در بر میگیرد، وقتی میگوئیم "استاد ادب زبان دری" این جمله تمام دری گویان ایران، تاجکستان حتی هند و پاکستان را در بر میگیرد خاصاً که اکنون دنیا به یک دهکده و طیف شعراء به یک خانواده تبدیل شده است. و تمام آنها را باهم شریک میسازد، فلهاذا استاد ادب ما استاد ادب آنها هم خواهد بود و برعکس اگر در بین آنها استاد ادب دری شناخته شوند ما نیز خبر خواهیم شد. اکنون به نوشته های شاعران ده گانه فوق که از آنها نام برده شد شروع از داکتر صاحب هاشمیان دوباره نظر می اندازیم و مرور میکنیم و از شما خوانندگان گرامی تقاضا میکنم عینک زره بینی به چشم بگذارید و بنگرید در کدام یک از نوشته های فوق بدون از توصیف اشعار آن دو خانم دلیل دیگری که "استاد ادب دری" بودن شان را تأیید کند و یا به کرسی بنشانند دیده و یافته میتوانید؟ اگر یافتید غرض معلومات همه بنگارید. خوب بودن شعر و توصیف آن امر عادی است، هر شعر و شاعر خواننده ها و طرفدارانی دارد در هر شعر خوب حتی متوسط صنائع لفظی و معنوی به کثرت دیده میشود. جناب داکتر هاشمیان که چند نمونه از اشعار هردو شاعر را نقد فرموده صنائع لفظی احیاناً معنوی آنها را شمرده دلیلی بر "استاد ادب دری" بودن شان نمیباشد؛ اگر است به کدام دلیل؟ و همچنان دلیلی که ملک الشعراء استاد اسیر آورده اند که شعر خانم صالحه وهاب را به اشتیاق تخمیس کرده اند، دلیل بر استاد دری بودن شاعره ها نمیشود. پس گفته میتوانم که دلیل "استاد ادب دری" شدن شاعره ها را نباید در اشعار، لیاقت و غیره صفات و مزایای شان جست و جو کرد، بلکه نظر به ارتباطاتی که در نوشته ها موجود است و اولاً سلام و احترام به استاد هاشمیان نثار گردیده، معلوم میشود که ثقلت این محموله را خود داکتر هاشمیان بر دوش دارد و همین قسم نامگذاری به دو خانم دارای سوییۀ مختلف به یک مقطع زمانی به یک کرسی واحد هم از تعجبات است.

در اخیر خواهش و تقاضا از شاعران و ادبوسان محترم این است که در موضوع به اهمیت کامل نگریسته لقب "استادی ادب دری" را تنها مربوط به خود و محیط خود ندانند. موضوع جهان شمول است و پای حیثیت وطن در میان است، لطفاً از خانم صالحه وهاب که واقعاً قابل قدردانی است به یک طریق دیگر مثلاً عالی ترین شاعر برون مرز و یا ملکه سخن تقدیر به عمل آورید. با احترام